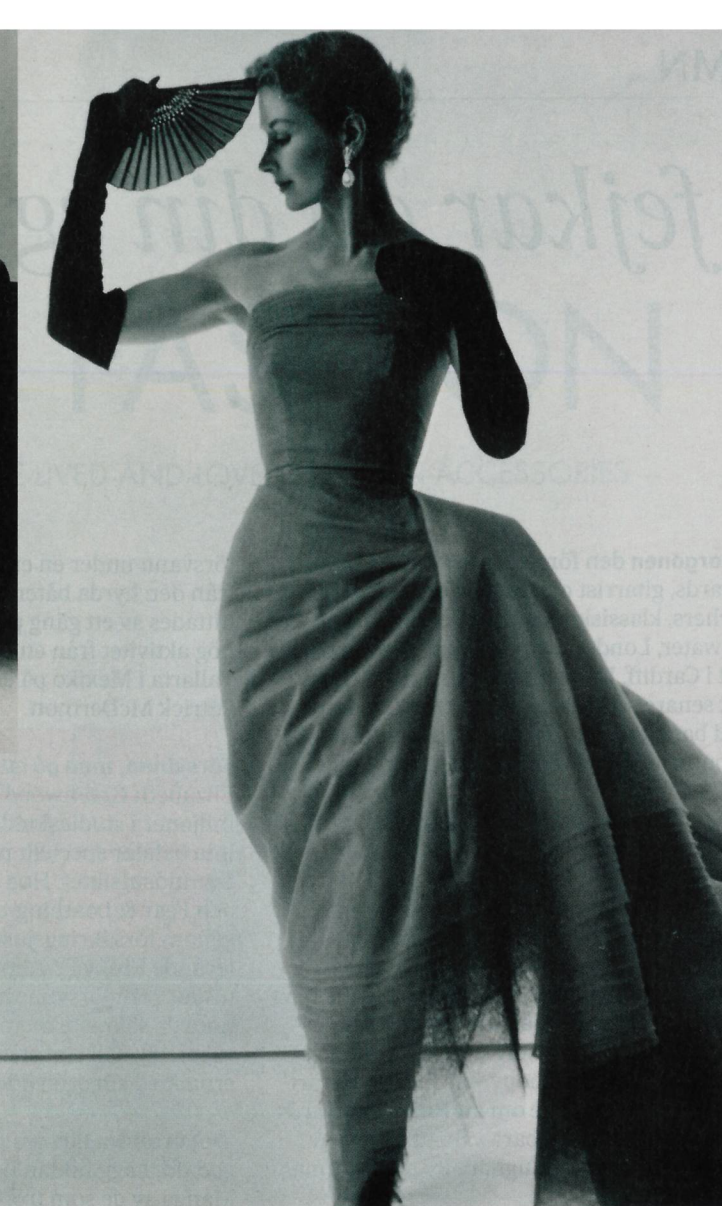
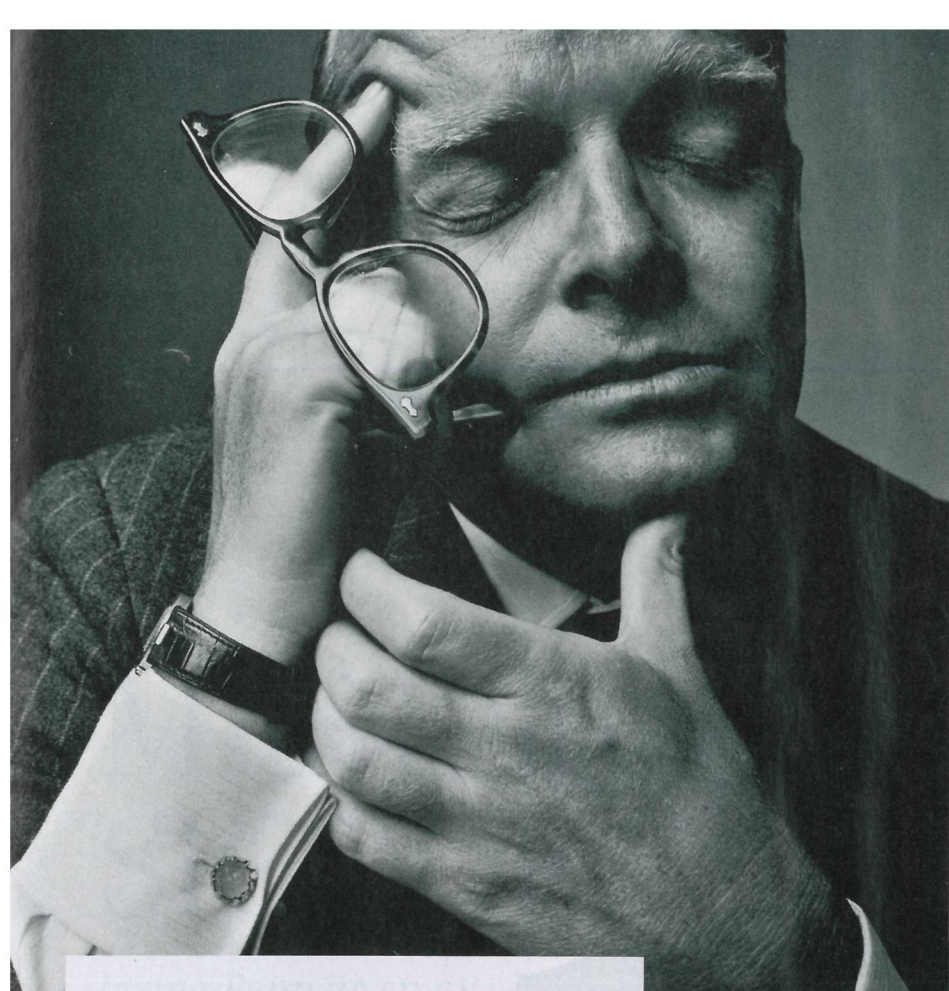

MÄSTAREN SOM TOG SIG FÖRBI FASADEN

Irving Penn är en av världens mest berömda fotografer. SvD Perfect Guide pratade med hans son Tom Penn inför öppnandet av utställningen Fashion på Åmells konsthandel. Text: Victor Johansson

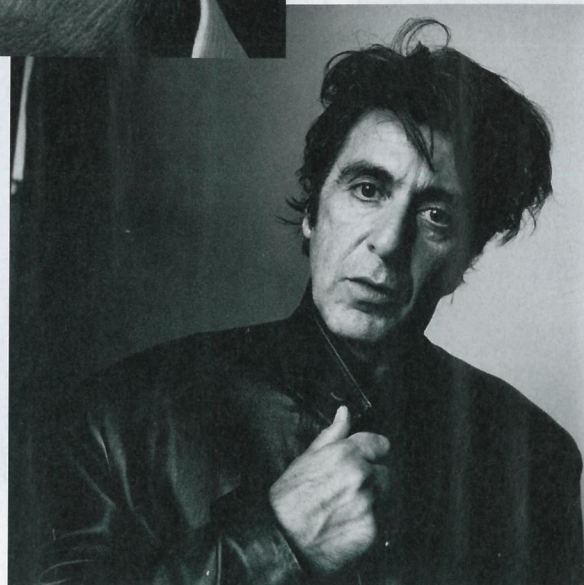

Ovan: Modellen Gemma Ward i en Balenciaga-klänning designad av Nicholas Ghesquière. Publicerad i Vogue 2005.

Till höger: Lisa Fonssagrives-Penn fotograferad 1949.

Nedan: När Grace Kelly skulle fotograferas för Vogue 1954 föll valet på Irving Penn. Bilden – där Grace Kelly poserar i fönad page och pärlörhängen – blev en av aktrisens mest ikoniska.

Medsols: Truman Capote, New York, 1965. Den hyllade författaren hade precis släppt romanen Med kallt blod när han satt modell för Penn.

Irving Penns bilder hjälpte Issye Miyake att etableras över hela världen.

1995 mötte Irving Penn Al Pacino i New York för att fotografera honom för Vogue. Det blev ett porträtt som fångade den legendariska skådespelaren med garden nere.

New York, 1995. Modellen Shalom Harlow i en hatt designad av Philip Treacy. Publicerad i Vogue.

Irving Penns främsta talang som fotograf var hans känslighet.

Där andra fotografer briljerade med ljussättning, objektiv och vinklar var Irving Penns styrka den egna skörheten. Det var förmågan att känna in sin omgivning som gjorde honom till en av tidernas största modefotografer.

– När känsliga människor ska porträtteras framför kameran lägger de an ett ansikte som de tror är det rätta att visa världen, berättade Irving Penn. Det som ligger bakom den fasaden är ofta vackrare än vad objektet själva vet eller vågar tro.

Med klassiska porträtt på alla från David Bowie och Audrey Hepburn till Grace Kelly och Miles Davis till-

hör Irving Penn världens främsta fotografer. Han arbetade för Vogue under 40 år, fotograferade porträtt, stilleben och produktbilder och skapade på egen hand estetiken för det moderna modefotografiet. Nu intar han Åmells konsthandel i Stockholm med utställningen Fashion. En samling verk som summerar hans karriär som modefotograf och sträcker sig från 50-talets haute couture till 70-talets moderna modeplåtningar.

– Det fanns en mildhet som omslöt min pappas person, säger sonen Tom Penn. Personen han fotograferade brukade genast bli lugn av hans mjuka samtalston. Han hade ett sätt att kommunicera med dem på ett outtalat sätt och var alltid öppen för att

IRVING PENN

Född: 1917 i New Jersey.
Död: 2009 i New York.
Familj: Var 1950 till 1993 gift med den svenska supermodellen Lisa Fonssagrives, född Bernstone, från Uddevalla. Tillsammans fick de sonen Tom Penn.

personen han fotograferade kunde lära honom något nytt. Det fanns ett utbyte, något mystiskt och underbart. De här stunderna av samtal skulle sedan arrangeras inom ramen av en 21/4-tumsskärm och fångas av kameran på film.

Det var en särskild arbetsprocess: Irving Penn gjorde timplånga intervjuer med objektet innan fotograferingen. På utsatt datum mötte han personen i dörren till fotostudion, förde in dem under tystnad, assistenterna drog sig tillbaka och han skapade ett privat möte där han stängde ute resten av världen med kameran.

– Fotostudion var en seriös miljö, väggarna var målade i gråskalor, det var ingen musik, ingen rökning och inget småsnack i bakgrunden, säger Tom Penn.

Irving Penns förhöjda känslighet kan härledas till en upplevelse under andra världskriget. Som ambulansförare i de italienska alperna växlade han mellan att köra fordonet och att gå 50 meter framför och röka en cigarett. Detta för att – likt en mänsklig fyr – visa vägen. Varje dag riskerade han livet när han promenerade mellan landminorna.

– Något hände under kriget som gjorde honom känslig för andra människor och deras lidande. Han upptäckte hur skört livet var och detta gjorde honom extraordinärt lyhörd för sin omgivning.

Irving Penn använde kameran till att belysa själen hos sina modeller. Han blottade sorgen hos Alber Elbaz, exponerade rädslan hos Al Pacino och fångade smärtan hos Truman Capote. Hans arbetssätt klädde av objekten in på själen och fångade essensen hos både ting och människor.

– Ett bra fotografi kommunicerar ett faktum, berör ett hjärta och lämnar betraktaren som en förändrad människa, förklarade Irving Penn. Summerat i ett ord är ett bra fotografi effektivt.

